

Regler for økologisk planteavl

Det følgende giver en kort oversigt over de vigtigste regler inden for økologisk planteavl.

Omlægning

- Anmeldelse af omlægning af nye arealer kan ske året rundt og på alle datoer. Arealerne kan tidligst påbegynde omlægning, når Landbrugsstyrelsen har modtaget anmeldelsen.
- Inden udgangen af det 4. kalenderår, efter omlægningen er påbegyndt, skal hele bedriften have påbegyndt omlægning til økologisk produktion.

Omlægningsperioder og status for afgrøder

AFGRØDETYPER	KONVENTIONEL AFGRØDE	OMLÆGNINGS- AFGRØDE	ØKOLOGISK AFGRØDE
Etårige afgrøder (korn, majs, roer, grøntsager m.m.)	Afgrøden er sået før påbegyndt omlægning, eller afgrøden høstes mindre end 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning. *)	Afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning, og afgrøden høstes mindst 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden er sået mindst 24 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.
Græs/permanent græs (inkl. kløvergræs, frøgræs, kløverfrø, lucerne)	Afgrøden høstes mindre end 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning. *)	Afgrøden høstes mindst 12 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.	Afgrøden høstes mindst 24 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.
Flerårige afgrøder (frugt og bær, pyntegrønt)	Afgrøden høstes mindre end 36 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.		Afgrøden høstes mindst 36 måneder, efter jorden er påbegyndt omlægning.

*) Se dog undtagelse for proteinafgrøder (20 pct.-regel).

Undtagelser for afgrøder til foder og afgræsning

- Proteinafgrøder, der høstes i første omlægningsår.
- (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning), kan indgå i en økologisk foderration med op til 20 pct. til egne dyr på bedriften. Proteinafgrøder er ærter, hestebønner, lupin, kløvergræs, lucerne og der må ikke være iblandet korn eller lign. etårige afgrøder. 20 pct. af foderrationen beregnes pr. dyr pr. år, undtagen for bedrifter, der er omfattet af "Branchebefalinger for kreaturer" (økologiske mælkeproducenter og kødkvægsproducenter), hvor de 20 pct. beregnes pr. dyr pr. dag. Desuden skal græsmarker på bedriften omfattet af Branchebefalingerne være påbegyndt omlægning senest 1. maj 2020.
- Omlægningsafgrøder fra egen bedrift kan indgå med op til 100 pct. i en økologisk foderration. Indkøbte omlægningsafgrøder kan indgå med op til 30 pct. i en økologisk foderration.
- Økologiske svin eller fjerkræ kan ikke bruge græsmarker i første omlægningsår (0-12 måneder efter jorden er påbegyndt omlægning) som udeareal. Der er dog evt. mulighed for at søge dispensation til at bruge udearealet efter 6 måneder.
- Økologiske får, geder og kødkvæg (fra bedrifter, som ikke er omfattet af "Branchebefalinger for kreaturer") kan afgræsse græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. 2 mdr.)
- Malkekvæg og kødkvæg fra bedrifter, der er omfattet af "Branchebefalinger for kreaturer", kan ikke afgræsse omdrifts græsmarker i første omlægningsår, men kan afgræsse ekstensive, permanente græsmarker i første omlægningsår i en periode, der svarer til 20 pct. af foderrationen på årsbasis (ca. 2 mdr.)

Såsæd og plantemateriale

- Der skal bruges økologisk fremavlet udsæd af passende sorter. Udsæd fremavlet på marker under omlægning, hvor afgrøden er sået efter påbegyndt omlægning, kan bruges på lige fod med økologisk udsæd. Hvis der ikke kan fremskaffes økologisk udsæd, kan der bruges konventionelt ubejdset udsæd.
- Se den økologiske frødatabase Organic Xseeds
- Der er forbud mod genetisk modificerede planter.
- Udplantningsplanter skal være økologisk fremdrevne/fremavlede, inkl. juletræer.
- Der må ikke være parallelavl. Det vil sige, at der ikke må dyrkes samme planteart på en økologisk mark/enhed og på en ikke-økologisk mark/enhed. Hvis alle marker er påbegyndt omlægning, er der ikke risiko for parallelavl. F.eks. er vinterbyg og vårbyg samme art. Slæt ifm. permanente græsmarker giver særlige problemer.

Gødning

- Kunstgødning er ikke tilladt, men der kan bruges visse ikke-kvælstofholdige gødningstyper som f.eks. patentkali, svovl, mikronæringsstoffer og kalk. De tilladte gødningstyper fremgår af bilag 1 i Vejledning i Økologisk jordbrugsproduktion med betingelser for anvendelse.
- Der må ikke bruges gylle forsuret med svovlsyre.
- Der må ikke bruges kommunalt slam på økologiske arealer.
- Kartoffelsaft, saft fra grønpiller, frugtsaft, vinasse og lign er tilladt som ikke-økologisk gødning, hvis det kun er tilsat lovlige tilsætningsstoffer (konservering med svovlsyre er f.eks. ikke tilladt).
- Halm fra ikke-økologisk halm er tilladt fra eget fyr, men ikke fra andre bedrifter/varmeværker.
- Pesticider og kemiske bejdsemidler er ikke tilladt
- Der må maks. bruges gødning, der svarer til 170 kg total N/ha. Der må bruges ikke-økologisk gødning fra bilag 1 op til dokumenteret behov. Bedriften skal også dokumentere et varieret sædskifte med efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder (bælgsæd eller kløvergræs). Fra 1. januar 2021 kommer der krav til andelen af kvælstoffikserende afgrøder i sædskiftet.
- Harmonikrav og fosforregulering for økologiske bedrifter følger de generelle regler. Den generelle N-kvote for bedriften må ikke overskrides.
- Bedrifter med femårigt tilsagn om Økologisk Arealtilskud kan vælge enten maks. 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal ved basistilskud eller maks. 65 kg udnyttet N/ha harmoniareal ved N-tillæg til basistilskuddet. Alle bedrifter med kreaturer, der er omfattet af Brancheanbefalinger, skal overholde maks. 107 kg udnyttet N, uanset om de søger Økologisk Arealtilskud eller ej.

Plantelogs bog

- Gødning, plantebeskyttelsesmidler og høstet afgrøde skal registreres i en logbog for hver enkelt mark. For gødning skal dato for udbringning, gødningstype, status og mængde (tons) fremgå. For plantebeskyttelsesmidler skrives dato, navn, metode og årsag til anvendelsen. Ved høst oplyses afgrøde, høstmåned, en skønnet mængde og økologisk status. F.eks. skal hvert slæt græs registreres med et skønnet udbytte.
- Dokumentation for modtaget/afsat gødning skal også findes på bedriften.

Skel og adskillelse af produkter

- Der skal være tydelige fysiske skel mellem økologiske og ikke-økologiske arealer, således at der ikke kan ske sammenblanding eller forurening af afgrøder.
- Maskiner og udstyr, der bliver brugt til ikke-økologiske afgrøder, skal rengøres inden brug i en økologisk afgrøde. Der skal redegøres for relevante rengøringsprocedurer ved kontrol.

Vær opmærksom på:

- At Landbrugsstyrelsen "Økologiadministration" autoriserer bedriften og kontrollerer den mindst en gang om året.
- At du skal indsende oplysninger om bedriften hvert år i fællesskemaet senest den 1. maj.
- Økologer skal kunne dokumentere, at de har brugt den rigtige såsæd - og at den ikke er genetisk modificeret (GMO-fri).
- At du ikke har gødningsrester eller ikke-tilladte kemikalier stående, når alle arealer på bedriften er lagt om.
- Økologer skal have en ajourført markgødningsplan uanset bedriftens og husdyrholdets størrelse.
- Økologer, der importerer husdyrgødning, skal være tilmeldt registret for N-afgiftsfritagelse.
- At du kan søge tilskud til økologisk dyrkede arealer fra Landbrugsstyrelsen. Se: lbst.dk/Tilskudsguide
- Gødningsbetingelserne (65/107 kg udnyttet N) gælder for hele bedriftens harmoniareal uanset om markerne drives økologisk eller ej.

Reglerne er sammenfattet og uddybet i Landbrugsstyrelsens Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion. Se: lbst.dk/okologi

EU-reglerne er fastsat i Rådets Forordning (EF) 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning m.v. og Kommissionens forordning (EF) 889/2008 af 5. september 2008 om gennemførelsesbestemmelser for RFO 834. Danske regler om økologi er fastsat i bekendtgørelse nr. 1657 af 14. december 2015 af Økologiloven og bekendtgørelse nr. 194 af 24. februar 2017 om økologisk jordbrugsproduktion m.v. Forordningen er direkte gældende og omfatter de fleste regler.